

«Реализация на категориите род, число и определеност в номиналната система на българския език като чужд (през призмата на отклоненията от нормативната граматика)» -
монография от Галина Куртева
(анотация)

В работата са разгледани някои от многото проблеми, дължащи се на *езиковата асиметрия* между българския и други езици, с които се срещат изучаващите български език чужденци, а също и всички които се занимават с превод. Дългата преподавателска практика предлага много примери не толкова на случаи на езикова симетрия, колкото на затрудненията, които обучаваните срещат при усвояването на някои асиметрични граматични категории и единици. Това е една от причините за интереса към съвременните реализации на българския език в речта на чужденци.

Монографията обобщава резултатите както от многогодишен емпиричен опит и преподавателска работа, така и от мащабно изследване на някои трудноусвоими категории в българския език като чужд. Разгледани са три граматични категории и техните реализации в речевата продукция на чужденци в процеса на усвояването му. Важен елемент от изследването е описанието на кодифицирания език и на езиковата норма. То е необходимата база за анализ на „минните полета“ в българската граматика и на тяхната рефлексия и перцепция в речта на чужденци, изучаващи български език като нероден. Отклоненията и грешките се разглеждат в сравнение с нормата и на тази основа са направени изводи за причините, които ги пораждаат. Направен е опит да се илюстрира системността на морфологичната норма, нейната логичност и последователност. Дескриптивният подход към изключенията също естествено се вписва в структурата на изследването. При очертаването на междинния български език се прогнозира и идентифицират типовете универсални грешки.

Регистрирана е тенденция към „предпоставеност“ и „повсеместност“ на затрудненията при наблюдаваните категории, независимо от родния език на обучаемите. Това прави диагностиката и прогностиката на грешките особено важни в процеса на речепораждане и езикоусвояване.

Резултатите могат да бъдат използвани както за научни цели, така и за прилагане в учебния процес, за повишаване ефективността на обучението и за създаване на учебни помагала по български език акто чужд. Разработката може да представлява интерес за българисти, преподаватели, автори на учебници и помагала, специалисти по чуждоезиково обучение, чуждестранни българисти, слависти и студенти, и всички, които се интересуват от българския език като чужд, както и от реализациите на неговите норми.